

17 אוקטובר 2022
כ"ב תשרי תשפ"ג

החלטה בערעורו של הסטודנט

1. בתאריך 28.9.2022 התכנס בית הדין לערעורים בנוכחות הצדדים, ודן בערעור שהגיש הסטודנט ת.ז. על החלטת בית הדין המשמעתי בעניינו מיום 12.5.2022. הסטודנט יוצג (בשתי הערכאות) ע"י עו"ד דועאא פטום עבדאלגני, והתביעה יוצגה ע"י עו"ד שחר הופמן.
2. בתאריך 26.5.2022 הגיש הסטודנט, באמצעות באת כוחו, ערעור על חומרת העונש שגזר עליו בית הדין המשמעתי. בתאריך 19.6.2022 הגיש המערער השלמת טיעון, בעקבות החלטת בית הדין בעניינה של סטודנטית ב' (כהגדרתה להלן). תגובת התביעה לערעור הוגשה בתאריך 26.6.2022, ותשובת המערער לתגובה הוגשה ביום 6.7.2022. יוער, כי הדיון התקיים כאמור ביום 28.9.2022, לאחר שנדחה לבקשת הסטודנט בשל מחלתו.

רקע

3. נגד המערער הוגשו שתי קובלנות: "**האירוע הראשון**" - בחינה מקוונת שהתקיימה בתאריך 19.3.2021, מועד ב' סמסטר חורף תשפ"א, בקורס מבוא לתכנות מערכות 234124. קובלנה זו היתה משותפת לו ולסטודנטית נוספת (לעיל ולהלן: "**סטודנטית ב'**"). המערער הואשם בכך שהגיש פתרון לשאלות 3ד', 3ה' ו-4 זהה לסטודנטית ב', וכן פתרון שאלה 3 זהה לפתרון שהועבר בטלגרם בתשלום. בנוסף נצפה עוזב את מקום מושבו, גולל במחשב ומעתיק מהמסך.
- "**האירוע השני**" – בחינה מקוונת שהתקיימה בתאריך 31.1.2021, מועד א' סמסטר חורף תשפ"א, בקורס פונקציות מרוכבות והתמרות אינטגרליות 104221. המערער הואשם בכך שנכנס לתכני הקורס במודל, במהלך הבחינה, בניגוד להנחיות, וכן החזיק ברשותו מכשיר סלולרי נוסף במהלך הבחינה, גם זאת בניגוד להנחיות.
4. הדיון בבית הדין המשמעתי התקיים בתאריך 31.3.2022, בפני הרכב תלתא. הסטודנט הודה בעובדות ובאשמה שיוחסו לו בשתי הקובלנות, והכרעת הדין ניתנה במעמד הדיון. לאחר מכן, בהסכמת הצדדים נשמעו טיעונים לעונש.
5. בית הדין קמא הרשיע את הסטודנט פה אחד, בכל העבירות שיוחסו לו בגין כל אחד מהאירועים: בגין האירוע הראשון הסטודנט הורשע בעבירות משמעת לפי סעיפים 4.1.1, 4.1.3, 4.1.4, 4.1.5 לתקנון (מעשה הונאה על מנת לשפר ציון בבחינה, העתקה מאחר, הסתייעות באחר, קשירת קשר לביצוע הונאה). בגין האירוע השני הסטודנט הורשע בעבירות משמעת לפי סעיפים 4.1.1, 4.1.2 (מעשה הונאה על מנת לשפר ציון בבחינה, החזקת חומר לימודי אסור) לתקנון.
6. בית הדין המשמעתי הגיע להחלטה פה אחד בעניין העונש וכתב כדלקמן: "**לאחר ששקלנו את מכלול הדברים שהועלו בפנינו בדיון, לרבות הנסיבות האישיות, המשפחתיות, הרגשיות והכלכליות של הסטודנט, החלטנו פה אחד להשית על הסטודנט את העונשים הבאים**": ציון אפס בשני הקורסים מושא

הקובלנות, הרחקה בפועל מלימודים למשך שנתיים (החל מסמסטר חורף תשפ"ג), והרחקה על תנאי לצמיתות מלימודים, במקרה של הרשעה חוזרת.

7. בגזר הדין פורטו שיקולי הענישה, ובין היתר נכתב כדלקמן (סעיף 18 לפסק הדין):

"בית הדין דוחה את בקשת באת כוחו של הסטודנט לראות את רצף שני האירועים המשמעותיים כאירוע אחד. הסטודנט ביצע שני מעשי הונאה חמורים במטרה להשיג ציונים במרמה, ציונים שאינם משקפים את ידיעותיו ואינם מגיעים לו. ביה"ד רואה בשני האירועים דפוס של התנהגות חסרת יושר ונטולת עכבות מצד הסטודנט. מדובר בסטודנט להנדסת , אשר העסקתו בעתיד עלולה היתה להתבצע על סמך התהדרות בגיליון ציונים ובהישגים לא לו, עם הכרה של מוסד יוקרתי כמו הטכניון. בכך היו עלולים להיפגע שרשרת ארוכה של גורמים – מעסיק, צרכנים פוטנציאליים, ושמו הטוב של הטכניון. בית הדין מחויב להגן מפני תרחיש שכזה, ולשמור על טוהר המידות האקדמי, וכן להגן על ציבור הסטודנטים. שפועלים. ות על פי כללי האתיקה והיושר. התנהלותו של הסטודנט פוגעת בלב ההווה האקדמית ובעקרונות הבסיסיים ביותר של הטכניון – חתירה לאמת ויושרה".

עוד קבע בית הדין (סעיף 19):

"... גרסה זו [אשר הוצגה במכתבי ההתנצלות ובמכתב שנשלח לתובעת], שונה בתכלית מהגרסה בה הודה הסטודנט בראשית הדיון. בראשית הדיון הודה הסטודנט בכל העובדות המפורטות בשתי הקובלנות, ובפרט הודה ביחס לאירוע הראשון, כי הוא העתיק (ולא רק כי "נעלמה מעיני העובדה שלאחרים יש הארכת זמן" ועל כן העתיקו ממנו). על כן, לא ניתן לטעון כי הסטודנט הודה כבר באוקטובר, התנצל ולקח אחריות מלאה על מעשיו, כאשר למעשה, הוא מסר לתובעת ולמרצה הקורס גרסה שונה בתכלית מהעובדות בהן הודה בדיון".

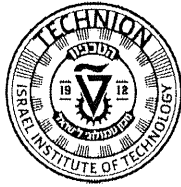
טענות הצדדים בתמצית:

א. המערער:

8. המערער ביקש שבית הדין לערעורים יקל בעונשו, וישית עליו עונשים כדלקמן: ציון אפס בקורסים מושא הקובלנות, הרחקה בפועל לשנה אחת (יוער, כי בכתב הערעור ביקש הסטודנט הרחקה לסמסטר, אולם במהלך הדיון טענה באת כוחו כי מדובר בטעות סופר והבקשה היא הרחקה לשנה), הרחקה על תנאי לשנה, קנס כספי, עבודות לתועלת הציבור.

עוד ציין המערער בדיון, כי לעמדתו קנס, עבודות לתועלת הציבור והרחקה על תנאי מהווים עונש הולם, אך אם בית הדין לערעורים יגזור עליו הרחקה בפועל הוא מבקש כי ההרחקה תחל בסמסטר אביב תשפ"ג – קרי, דחיית העונש (בקשה זו לא צוינה בכתב הערעור).

9. לטענת המערער נגרם לו עוול מהחלטת בית הדין קמא, אשר גזר עליו עונש קיצוני, חמור, החורג בצורה משמעותית ממתחם הענישה ההולם שנקבע ע"י בית הדין בתיקים קודמים דומים. מדובר לעמדתו בעונש מופרז, המהווה אכיפה בררנית, חותר תחת כללי הצדק הטבעי שבית הדין מחויב לפעול על פיהם, פוגע באופן בלתי מידתי בזכויותיו של הסטודנט ופוגע בזכות לשוויון. לטענתו בית הדין לא לקח בחשבון את הודאתו הכנה, לקיחת האחריות, הבעת החרטה, עברו הנקי, הישגיו הלימודיים והשלכות העונש הקיצוני על חייו. העונש אינו עולה בקנה אחד עם השיקולים המנחים לענישה הקבועים בסעיף 11.11 לתקנון.

10. המערער טען לשיקולים מקלים: לטענתו עבירת ההעתקה היתה ספונטנית ולא תוכננה מראש (לאחר סיום הבחינה היה עיכוב בגישה לסריקה, באותו זמן הוא שיתף את הפתרון שלו בווטסאפ כאשר נעלמה מעיניו העובדה שלנבחנים.ות אחרים.ות יש הארכת זמן, ובנוסף העתיק מפתרונות של אחרים). לטענתו, גרסתו שנמסרה במכתבי ההתנצלות אינה שונה בתכלית מהגרסה שנמסרה בדיון, אלא שהוא רק הוסיף בדיון על הגרסה הראשונית. הודאתו הכנה בחודש אוקטובר 2021 לא נענתה ע"י התביעה, תחת זו התביעה התעלמה, לטענתו, מבקשתו רק כדי לטעון שלא הודה בהזדמנות הראשונה ולבקש החמרה בעונש.

11. לטענת המערער בית הדין התעלם מהשיקולים לקולא, ובחר להשית עליו את העונש המקסימלי שהתבקש ע"י התביעה, ובכך הפלה אותו לרעה ופגע בעיקרון של ענישה אחידה ושוויונית. לתמיכה בטענה זו הביא המערער דוגמאות מתוך קובץ החלטות שהתקבלו במסגרת הסדרי טיעון בשנת 2021. עוד ציין כי סטודנטית ב' קיבלה עונש של הרחקה בפועל לשנה אחת, וכי עד התביעה קיבל הרחקה בפועל לסמסטר אחד. זאת, למרות ששניהם ביצעו לטענתו עבירה חמורה בהרבה מהעבירה שביצע הוא, שכן שניהם סחרו בפתרון תמורת תשלום ואילו הוא רק העתיק ולא שילם כסף. על אף שהמערער ביצע שתי עבירות ולא אחת, לטענתו מדובר בפער לא מידתי המקפח אותו ומהווה אפליה אסורה. עוד ציין כי בית הדין התחשב בנסיבותיה האישיות של סטודנטית ב', ולא השית עליה את העונש המקסימלי שביקשה התביעה, ואילו בנסיבותיו שלו בית הדין לא התחשב, וזאת כאמור למרות שהעבירה שביצעה סטודנטית ב' יותר חמורה לטענתו מהעבירה שלו.

12. עוד טען המערער, כי התביעה ניהלה משא ומתן עם עד התביעה והגיעה איתו להסדר, אך "לא אפשרה" למערער לנהל עמה משא ומתן – וגם בכך יש אפליה אסורה (סעיפים 23-25 לערעור).

13. המערער הדגיש כי העבירות שביצע מקורן בטעות, והכביר ציטוטים על כך שבני אדם טועים ויש לאפשר להם ללמוד מטעותם, ולא לרמוס ולבזות אותם בגין הטעות.

14. עוד הדגיש כי הוא סטודנט מסור וחרוץ, בעל ציונים טובים, למד לקח והביע חרטה. לבסוף טען כי יש להתחשב במצבו הכלכלי והמשפחתי ובפגיעה שתגרם לפרנסת משפחתו אם יורחק לשנתיים.

15. על מנת להוכיח שהוא מבין את חומרת מעשיו ביקש המערער להשית עליו קנס ושעות לתועלת הציבור כחלופה להפחתה בהרחקה בפועל משנתיים לסמסטר (כאמור במהלך הדיון באת כוחו תיקנה את הבקשה לשנה בפועל).

16. בנוגע לבקשה לדחיית עונש ההרחקה מסמסטר חורף תשפ"ג לאביב תשפ"ג, טען המערער במהלך הדיון כדלקמן:

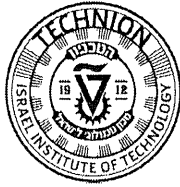
א. הישגיו הלימודיים מרשימים והוא סטודנט שמשקיע בלימודיו. העונש שקיבל פוגע באופן ישיר וממשי בדרכו המקצועית.

ב. להרחקה יש השפעות כלכליות רבות. הוא גר במעונות ואם יורחק לא יוכל למצוא דירה בזמן כה קצר.

ג. הוא בשנה האחרונה ללימודיו ונשארו לו כ-30 נק"ז לסיום התואר. הוא נרשם לקורסים לסמסטר הקרוב עם שותפים להגשות, והרחקה מיידית תפגע קשות בשותפים אלה.

ד. הוא חונך חניך פר"ח אשר דורש השקעה עד חודש מרץ, והרחקה מיידית תפגע בחניך.

ה. הוא הצטיין בסמסטר חורף תשפ"ב והרחקה מיידית תמנע ממנו כניסה לקמפוס והשתתפות בטקס ההצטיינות.

1. עליו להגיש פרויקט בחודש נובמבר והרחקה מיידית תמנע ממנו כניסה לקמפוס והגשת הפרויקט.

ב. התביעה:

17. התביעה ביקשה לדחות את הערעור, על כל חלקיו, ולקבוע כי עונשו של המערער יותר על כנו, ויבוצע כאמור בגזר הדין של בית הדין המשמעתי.

18. התביעה הדגישה כי לא מדובר בעבירה אחת, אלא בשתי עבירות שהמערער ביצע בשני אירועים שונים במהלך תקופת בחינות אחת. לטענת התביעה, המערער התעלם מהנסיבות המחמירות של ביצוע העבירות: באירוע השני המערער החזיק טלפון נוסף מתחת לשולחן באמצעותו הוא גלש בתכני הקורס במודל. כמו כן, הוא כיסה באופן יזום את מצלמת הצד במהלך הבחינה. ביחס לאירוע הראשון, התביעה פירטה בסעיף 20 לתגובה, באריכות, את התנהלותו של המערער בסיום הבחינה: המערער המשיך לכתוב 11 דק' לאחר הזמן המותר, כשהתבקש להראות את דפי הפתרון הראה אותם באופן חלקי בלבד, טרם ההגשה הוא מדבר בטלפון ולאחר מכן מקליד בטלפון, הוא טוען שהקובץ גדול ואינו מצליח לשלוח אך הקובץ שמתקבל הוא בגודל רגיל, לבסוף מגיש 16 דקות אחרי הזמן המותר.

19. התביעה ציינה כי באפריל וביוני 2021, כאשר המערער הגיב לשתי התלונות שהוגשו נגדו, הוא הכחיש את המיוחס לו מכל וכל (ואף מסר הסברי סרק). לאחר מכן, סיפר גרסה לפיה שיתף את הפתרון שלו בווטסאפ ולא ידע שלאחרים יש הארכת זמן. בתחילת הדיון בערכאה הראשונה המערער הודה בכל סעיפי האישום, לרבות קשירת קשר וקבלת הבחינה בתשלום. הסייג היחיד שציין היה קבלת הפתרון בווטסאפ (ולא בטלגרם). אלא שלאחר מכן, בשלב הטיעונים לעונש, המערער הסתייג מהודאתו המלאה וטען כי ההעסקה היתה ספונטנית וכי לא שילם כסף עבור הפתרון. בית הדין התייחס לגרסאותיו השונות של המערער בסעיף 19 לגזר הדין מיום 12.5.2022. טענות המערער לגבי התנהלותו ו"הודאתו הכנה" מנוגדות למציאות, מנוגדות לגרסאות שהעביר לגורמים שונים טרם הדיון, ובעיקר מנוגדות להודאה הגורפת שמסר בתחילת הדיון בבית הדין קמא, בעודו מיוצג.

20. התביעה טענה כי על פי סעיף 7.3 לתקנון, לא מוטלת עליה חובה לנהל מו"מ עם נאשם להסדר טיעון. בנוסף, מו"מ בין תביעה לנאשם הוא חסוי ולא נהוג לחשוף אותו בפני בית הדין, אם לא הבשיל להסכמה. אף על פי כן, בתגובה לטענות המערער, ציינה התביעה כי נפגשה עם המערער לבקשתו, והבהירה לו את רף הענישה הנהוג בעבירות בהן הוא מואשם. אלא שהנאשם העביר בקשה להסדר, שהיתה רצופה באי דיוקים מהותיים בנוגע להתנהלותו, והענישה שהתבקשה בה לא תאמה (בלשון המעטה) לחומרת העבירות, ולחומרת כל עבירה בנפרד (הרחקה על תנאי בלבד). בשל הפער הרב, התביעה לא מצאה מקום להיענות לבקשה.

21. בנוגע להסדר הטיעון עם עד התביעה, טענה התביעה שלא ניתן להשוות אותו עם העונש שביקשה עבור המערער. ראשית, עד התביעה פנה מיוזמתו לתביעה לפני המערער, הודה בכל סעיפי העבירה והסכים לשמש כעד תביעה בדיון. בנוסף, הוא העביר לתביעה מידע על הסחר שהתנהל. אין להשוות הסדר טיעון שנחתם עם עד תביעה לעונשם של נאשמים אחרים.

22. התביעה טענה כי העונש שנגזר על המערער הוא מידתי, שכן מדובר בשתי עבירות חמורות מאוד הנוגעות לטוהר הבחינות. היא הציגה פסקי דין שניתנו במקרים דומים בהם הושתה ענישה דומה. בנוסף טענה כי

בית הדין לערעורים – משמעת סטודנטים, הטכניון

כסום חשבוני של העונשים אינו מתאר את השיטתיות בביצוע העבירות, את חומרתן, ואת הישנותן. על כן נדרשת ענישה חמורה המבטאת את סלידת המוסד מהתנהלות שכזו.

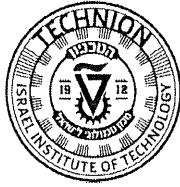
23. לבסוף טענה התביעה, כי ההלכה הפסוקה קובעת שלא בנקל תתערב ערכאת ערעור בגזר דין של הערכאה שמתחתיה. היא תעשה כן רק במקרים חריגים בהם נמצאה טעות היורדת לשורשו של עניין, או כאשר העונש סוטה מהעונש הראוי באופן בלתי סביר. בענייננו, לא רק שאין פגם בולט וממשי או חריגה דרמטית מרף הענישה המקובל, אלא שבית הדין נהג במידה רבה של איפוק ולא גזר את דינו של המערער לחומרה, אלא באופן המינימאלי שניתן היה לצפות. זאת לאחר ששקל את הנסיבות האישיות, המשפחתיות והכלכליות של המערער. המערער לא הציג נסיבות אישיות, או נסיבות מקילות כלשהן, שיש בהן כדי להצדיק התערבות של בית הדין לערעורים בפסיקתו של בית הדין המשמעתי.

דין והכרעה

24. המערער תלה את עיקר יחבו בערעור, בטענה של אפליה בינו לבין נאשמים אחרים, ובייחוד בינו לבין סטודנטית ב' ועד התביעה. אנו דוחים טענה זו מכל וכל. מושכלות יסוד הן, שאפליה הינה במקרה בו שווים מקבלים יחס שונה. אולם מקום בו יש שוני רלוונטי בין אנשים, אין מדובר באפליה, כי אם ביחס שונה לשונים. בענייננו, קיים שוני רלוונטי ומהותי בין המערער לבין עד התביעה וסטודנטית ב'. המערער בוחר להתעלם משונות זו. הוא בונה נרטיב שאינו תואם את המציאות העובדתית. עובדתית, הוא לא הודה בהזדמנות הראשונה. התלונה הראשונה נגדו הוגשה בתאריך 16.3.2021 ונשלחה אליו בתאריך 4.4.2021. בתגובה, בתאריך 6.4.2021 הכחיש את ההאשמות נגדו ושלח לתביעה סיפור מעשה לגבי אחריותה לאירוע ("...היא שכחה להדפיס באותו יום, קמה בבוקר ביום שאחרי, ונכנסה למודל והדפיסה את הדברים, וכמובן בלי לדעת שאני כבר במבחן ושזה לא רלוונטי, היא עשתה את זה כי חשבה שאני עדיין צריך את זה, ומי שנכנס למודל ולקבצים זאת היא ולא אני..." – נספח 22 א' לראיות התביעה). התלונה השנייה נגד המערער הוגשה בתאריך 18.5.2021 ונשלחה אליו בתאריך 13.6.2021. בתאריך 27.6.2021 הגיב והכחיש אותה מכל וכל, ולאחר מכן שוב הכחיש את שתי התלונות, בתגובה מתאריך 1.7.2021 (נספחים 22 ב', ג' לראיות התביעה).

25. עד התביעה נפגש עם התביעה בתאריך 5.9.2021 (התלונה נשלחה אליו בתאריך 13.6.2021, באותו מועד שבו נשלחה למערער). בתרשומת סיכום הפגישה נכתב: "הסטודנט הגיע ומייד הודה בהעתקה, הוא התנצל על התנהלותו בבחינה, לקח אחריות, הביע חרטה וביקש לסיים את ההליך בהסדר טיעון". ההסכם עם עד התביעה נחתם ע"י התביעה בתאריך 12.9.2021. המערער לעומת זאת, חזר בו מהכחשתו הגורפת לשתי התלונות נגדו ומסיפורי הסרק שמסר, רק כחודשיים לאחר הודאתו של עד התביעה בפני התביעה – בתאריך 31.10.2021.

26. זאת ועוד, כפי שקבע בית הדין קמא, גרסתו של המערער בהודאתו הראשונה מתאריך 31.10.2021 אינה מהווה "הודאה כנה ואמיתית", שכן הוא השמיט את העובדה שהעתיק בבחינה (!!)) וציין רק ששיתף את הפתרון שלו בווטסאפ: "ככל הנראה שאחד הסטודנטים הפיץ את הפתרון שלי הלאה והגיע לידי סטודנטים אחרים שהעתיקו אותו" (מכתב התנצלות לפרופ' גרשון אלבר מתאריך 31.10.2021). המערער טען כי גרסתו זו לא השתנתה, אלא שהוא רק הוסיף עליה פרטים בדיון. בית הדין קמא לא קיבל טענה זו,

וגם אנו איננו מקבלים אותה. מדובר בהבדל מהותי, בין הודאה בהעברת פתרון בווטסאפ, להודאה בהגשת בחינה מועתקת. הנה כי כן, קיים פער בין התנהלותו של עד התביעה שהודה הודאה מלאה ומסר לתביעה פרטים מהותיים (מעבר לעובדה הפשוטה שהודה ראשון), לבין התנהלות המערער שמסר גרסאות מתפתחות, שלא לומר סותרות.

27. מעבר לכך, התביעה אינה מחויבת לנהל מו"מ להסדר טיעון עם נאשם, וודאי כשהוא אינו מודה במעשיו אלא מוסר גרסה מסולפת ומתחמקת, וודאי כשהוא מציע עונש שהמרחק בינו לבין רף הענישה הנהוג הוא מרחק מזרח ממערב. התביעה לא סירבה לנהל מו"מ עם המערער, ולא מנעה זאת ממנו. היא סירבה להיענות לבקשתו, משמסר גרסה מסולפת של האירועים, ומשבקשתו לענישה היתה בלתי סבירה. והדברים נכתבים למעלה מן הצורך, שכן חשיפת המגעים בין המערער לתביעה ע"י המערער היא מיותרת ומנוגדת לנוהג, והצגתה כאפליה היא שגויה.

28. בנוגע להשוואה בין העונש שנחתם עם עד התביעה לעונש שהושת על המערער, יפים הדברים שכתב בית הדין המשמעותי, בסעיף 28 לפסק הדין בעניינה של סטודנטית ב', מיום 6.6.2022:

"טענת ההגנה שיש לגזור על הסטודנטית עונש שווה בהתאם לעונשו של עד התביעה, היא טענה המנוגדת להגיון הפשוט ולהלכה הפסוקה. כאשר ניצב בפני התביעה מקרה בו היא סבורה שיש לה קושי ראייתי מסויים, יש לה אינטרס – שהינו לגיטימי – להקל בעונשו של סטודנט שמוכן לספק לה ראיה (הודאה), ואף להעיד כנגד חבריו לספסל הלימודים. ראו ע"פ 2950/11 **נועם חן נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 08.05.2014), בפסקה 151 לפסק דינה של כב' המשנה לנשיא (כתוארה דאז), השופטת מרים נאור:

"אין לגזור גזירה שווה מהעונש שנגזר על עדת המדינה. כפי שנפסק, אין ללמוד על רף הענישה הראוי מהעונש הנגזר על עד מדינה (ראו: ע"פ 3978/98 סונינו נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (15.11.1998); דנ"פ 1109/02 שושני נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 5 (החלטה מיום 12.2.2002))."

וראו גם ע"פ 3987/98 סונינו נ' מדינת ישראל (תקדין-עליון 98 (3) 333):

"עונש, הנגזר במסגרת הסדר עם עד מדינה, אינו יכול להוות אמת מידה לקביעת עונשיהם של שותפיו; הלוא יש והמדינה מסכימה שלא להעמיד את עד המדינה לדין כלל, במחיר נכונותו לספק לה את הראיה הדרושה להרשעת המעורבים האחרים."

29. בנוגע להשוואה לעונש שקיבלה סטודנטית ב', נראה כי המערער מתעלם מהעובדה שהוא הורשע בשתי עבירות הונאה, ואילו סטודנטית ב' בעבירה אחת. ברי, כי אם סטודנטית ב' שביצעה עבירה אחת קיבלה הרחקה לשנה, המערער שביצע שתי עבירות צפוי לעונש כבד יותר.

30. המערער טוען שבית הדין החמיר אותו, שעה שהקל עם סטודנטית ב' שביצעה עבירה בנסיבות מחמירות יותר ממנו, קרי סחר בתשלום. נראה כי המערער סבור שהוא בהכרח צפוי להקלה בעונש בגלל שלא שילם תמורת הפתרון. יתרה מכך, הוא טוען שעבירת ההעתקה בוצעה תחת נסיבות מקילות, בספונטניות. אנו דוחים טענה זו. כפי שציינה התביעה, המערער מתעלם מהנסיבות המחמירות בעבירות שביצע: ביחס לאירוע השני, המערער **תכנן מראש** את ההונאה, הכניס לחדר הבחינה מכשיר טלפון נוסף, איתו נכנס לאתר

הקורס לחומר לימודי אסור, תוך כדי שהוא מסתיר את מצלמת הצד עם דף. ביחס לאירוע הראשון, המערער חטא מספר פעמים: ראשית הוא נכנס לווטסאפ תוך כדי המבחן, תוך שהוא מנצל תקלה טכנית לכאורה, כדי להפר את הנחיות הבחינה ואת האמון שניתן בו. שנית, הוא שיתף את הפתרון שלו ובכך סייע לאחרים להעתיק. לבסוף, הוא העתיק פתרון, תוך כדי שהוא משתהה בהגשה, מגיש באיחור, מדבר בטלפון הנייד ומקליד בו, הכל תוך הפרה בוטה של הנחיות. הטענה שלכאורה נעלמה מעינו העובדה שלאחרים יש הארכת זמן, היא טענה שמוטב היה לה לא להיטען (היא גם מנוגדת להגיון, שכן כפי שלמערער יש הארכת זמן מובן שייטכן שגם לאחרים יש הארכת זמן. כפי שהמערער נתקל בעיכוב מובן שייטכן שגם אחרים נתקלו באותו עיכוב). סטודנט סביר אינו משתף פתרונות טרם סיום המבחן. מובן כי מדובר בגרסה מסולפת ומתחמקת מאחריות. גם בשלב התשובה לתגובה לערעור, המערער ניסה לגמד את מעשיו: "...סטודנט שלמד והשקיע, פתר בכוחות עצמו את הבחינה ורק לקראת סוף הבחינה הוא העתיק חלק מהפתרון מבלי שהוא תכנן מראש..." (סעיף 35 לתשובה). לא מדובר בפזילה לנבחן שיושב לידו. מדובר בכניסה אקטיבית, העתקה, סריקה, שליחה למייל. למערער היו דקות ארוכות בהן היה יכול לעצור את עצמו, ובחר שלא לעשות כן. לא מגיע לו פרס על כך שהשקיע ולמד לבחינה "והעתיק רק ברגע האחרון". מדובר **בדפוס** התנהגות חסר יושר וחסר עכבות, הכולל תכנון מוקדם. **המערער סבר כי לא נתפס בפעם הראשונה ועל כן בחר לבצע הונאה גם בפעם השנייה.**

31. יאמר ללא כחל ושרק: אלה לא סוג האנשים שהטכניון מעוניין להעניק להם תעודת מהנדס המערער צריך להודות על כך שהטכניון החליט, לפני משורת הדין, להעניק לו הזדמנות שלישית להוכיח את אמינותו, שכן בפעמיים הראשונות הוא נכשל. אבוי לנו אם המערער יסטה מדרך הישר באופן כזה, בהיותו מהנדס האחראי לחייהם של אנשים. אבוי לטכניון אם על מצפוני יהיה אסון כתוצאה ממהנדס שסרח, אשר הטכניון לא השכיל למנוע ממנו אחריות כבדה כזו בדמות תעודת מהנדס.

32. בשולי הדברים יוער, כי בניגוד לטענתו של המערער, הוא לא חסך לבית הדין זמן בכך שהודה בתחילת הדין בערכאה הראשונה. שכן בתחילה הוא הודה בכל הסעיפים שיוחסו לו, אך הלכה למעשה בשלב הטיעונים לעונש (ולאחר מכן בערעור) הוא הסתייג מהודאתו בקשירת קשר, והחל לנהל הליך הוכחות דרך הדלת האחורית. חזקה על נאשם שהוא מיוצג שהוא מבין במה הוא מודה.

33. ביחס לבקשת המערער לדחיית העונש, הנסיבות שהציג אינן מהוות סיבה להקל עמו או לדחות את עונשו. העונש נגזר כבר במאי, אלא שבחסות הערעור המערער נרשם לקורסים של חורף תשפ"ג, ועתה הוא מטיל על בית הדין את האחריות לשותפיו בקורסים ולחניכו במלגת פר"ח. מדובר בעזות מצח. כך גם בנוגע למגוריו במעונות. המערער היה יכול להתכונן להשלכות ההרחקה ולעובדה שערעורו עשוי להידחות, כבר בחודש מאי.

34. העונש שנגזר על המערער נמצא במתחם הסבירות של רף הענישה הראוי והנוהג, כפי שנפסק במקרים דומים בעת האחרונה. הדוגמאות שהציגה התביעה בסעיף 31 לתגובתה הן עדכניות ורלוונטיות. לא מצאנו מקום להתערב בפסק דינה של הערכאה הראשונה. כפי שציגה התביעה, סיכום פשוט של העבירות והעונשים הנהוגים מביא להרחקה בפועל של מינימום שנה וחצי עד שנתיים. אלא שסכום חשבוני של העונשים במקרה דנן, אינו משקף את דפוס ההתנהגות חסר היושר של המערער.

35. סיכומי של דבר, **אנו דוחים ברוב קולות את ערעורו של הסטודנט.**

בית הדין לערעורים – משמעת סטודנטים, הטכניון

36. השופט פרופ' אנדרו לוי, בדעת מיעוט, סבר כי יש להקל בעונשו של המערער, כך שתושט עליו הרחקה בפועל של שנה וחצי במקום שנתיים. זאת מכיוון שבין המעשה הראשון למעשה השני הוא לא הוזהר. התלונה הראשונה נשלחה אליו בתאריך 4.4.2021, לאחר ביצוע מעשה ההונאה השני.

37. למעלה מן הצורך יוער, כי בניגוד לטענתו של המערער, העובדה שהוא מורחק אינה מונעת ממנו להגיש את הפרויקט בגין קורס קודם או להיכנס לקמפוס לטקס מצטיינים.

38. אשר על כן, העונשים שגזר בית הדין קמא על המערער עומדים בעינם:

- א. ציון 0 בקורס מבוא לתכנות מערכות מס' 234124, ציון 0 בקורס פונקציות מרוכבות והתמרות אינטגרליות מס' 104221.
- ב. הרחקה בפועל מלימודים בטכניון למשך שנתיים, החל מסמסטר חורף תשפ"ג (הסטודנט יוכל לחזור ללימודים בשנה"ל תשפ"ה).
- ג. הרחקה על תנאי לצמיתות מלימודים בטכניון, בתוקף עד לסיום הלימודים בטכניון, תופעל במקרה של הרשעה נוספת בעבירה לפי סעיף 4.1.1, 4.1.2, 4.1.3, 4.1.4, או 4.1.5 לתקנון.

ר.ל. לוס סטונט

פרופ' אנדרו לוי

פרופ' ערן פרידלר